

Ukrainian Orthodox Church of Canada
Українська Православна Церква в Канаді
L'Église orthodoxe ukrainienne du Canada

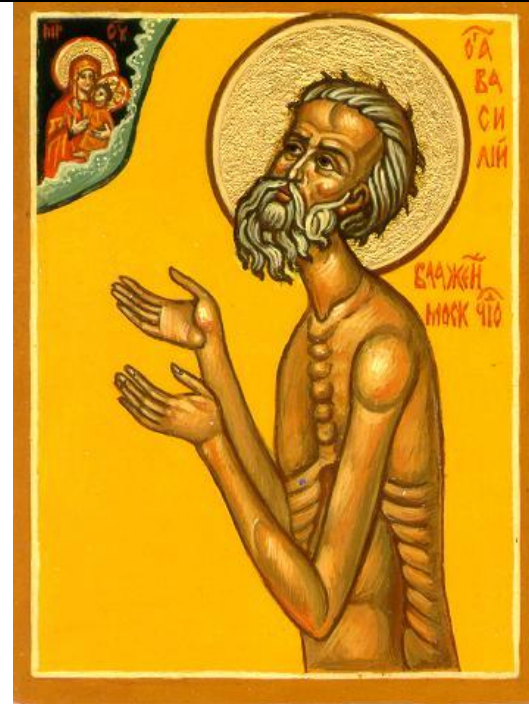
[Home Page](#) | [Listing of Articles](#)

**Святий Василій Христа
Ради Юродивий**

**St. Basil the Fool for
Christ**

Fr. Ihor Kutash - о. Ігор Куташ

kutash@unicorne.org

«[О]бличчя Твоє сяло мов сонце.»
(З Тропаря для Блаженного Василия
Христа Ради Юродивого)

На 15-го серпня за григоріанським календарем (це 2-го серпня за юліанським) ми святкуємо пам'ять одного з тих незвичайних Православних Угодників, яких називають «Христа ради Юродивих». Це Св. Василій, якого популярно називають «Василієм Блаженным». Його так глибоко поважають, що славний Собор, якого картина мабуть найбільш відома з усіх з Москви, «Собор Покрови Пресвятої Богородиці над Ровом», рідко коли називають цим іменем а радше Собором Василия Блаженного тому, що його тіло поховане в одному з його 11-ох Храмів.

“...[Y]our countenance shone with the
brilliance of the sun.” (from the
Troparion to Blessed Basil the Fool-for-
Christ)

On August 15 on the Gregorian Calendar (which is August 2 on the Julian) we celebrate the memory of one of those unusual Orthodox Saints who are called “Fools-for-Christ”. It is St. Basil, who is popularly known as “Vasyliy Blazhennyy” (literally “Basil the Blessed”). So profoundly has he been venerated that the renowned Cathedral which is one of Moscow’s most familiar sights, the Cathedral of the Intercession of the Theotokos on the Moat, is rarely known by that name but rather as “St. Basil’s Cathedral” simply because his body is buried in one of its eleven sanctuaries.

Василій народився – відповіддю на Молитву простих людей у грудні 1468 р. Насправді він народився в притворі Церкви Володимирської Ікони Богородиці в селі Єлохові (означає «вільха») за Московією. Його мати була прийшла до Церкви помолитися за щасливі породи.

Він учився на шевця і в ранньому віці виявив надзвичайний дар, сказавши купцеві, який замовив був чоботи, що він повинен анулювати замовлення. Коли головний швець запитав його, чому він це казав, той відповів, що купець ніколи не носитиме ці чоботи – і через декілька днів купець справді помер.

Василій прийняв на себе страшно важкий подвиг «юродства ради Христа» у віці 16 літ. Такі «юродиві» насправді зовсім здорові в глузді та вони прикривають свій стан духовний удаючи божевілля. Василій ходив по Москві літом і зимою майже нагим – дехто каже зовсім нагим (його також називають «Василієм Нагим»). Він чинив дивні речі – які потім, бувало, виявлялися цілком на місці. Наприклад одного разу він перевернув столик з колачачами. Коли їх перевірили то знайшли, що їх спекли з мукою змішаною з крейдою та вапняком. З іншої нагоди він кинув камінь в Ікону, яку вважали чудотворною. Коли обурені глядачі стали бити його через це, він сказав їм зіскребти трохи фарби – і виявилось, що Ікону намалювали над бісовським образом.

Дуже важливе служіння мали такі «юродиві» в часи автократів-монархів тим, що вони – як Св. Іван Предтеча – були готові наказувати цим володарям за їхню надужиття влади. Кажуть, що один такий «юродивий», Св. Микола Псковський, запропонував Царю Московському Іванові IV «Грозному» кусок сирого м'яса, коли той прибув сплюндрувати місто. Цар відмовився сказавши, що він –

Basil was born as an answer to prayer to common folks in December of 1468. He was actually born in the portico of the Church of the Volodymyr Icon of the Theotokos in the village of Yelokhov (meaning “alder-tree”) just outside of Moscow. His mother had come to Church to pray for a good birth.

He was apprenticed to a cobbler and at an early age gave evidence of an extraordinary gift saying to a merchant who ordered a pair of boots that he should cancel the order. When the master cobbler asked him why he explained that the merchant would never wear the boots – and several days later he did indeed die.

Basil took upon himself the most arduous ascetic endeavour of “folly for Christ” at the age of sixteen. Such “fools” are actually quite sane and self-aware but conceal their spiritual state by pretending to be mad. Basil would walk about Moscow in summer and winter virtually – some say completely – naked (he is also known as “Basil the Naked”). He would do strange things – which afterwards would be shown to be quite appropriate. For example on one occasion he upset a stand full of the popular round braided bread called “kolachi”. Upon examination they were found to be baked with flour which had been diluted with chalk and lime. On another occasion he threw a stone at an Icon which was considered to be miraculous. When the shocked onlookers began to beat him for this, he told them to scrape off some paint – and it became apparent that the Icon had been painted over a demonic image.

A most important ministry of such “fools” in the days of autocratic monarchs was their readiness – like St. John the Baptist – to chastise these rulers for their abuse of power. It is said that one such “fool”, St. Nicholas of Pskov, offered the Tsar of Moscow, Ivan IV “the Terrible”, a piece of raw meat, when he had come to pillage and plunder the city. The Tsar said that he was a Christian and could not eat meat during the Fast. “But you drink human

Християнин і отожд не може їсти м'яса в часі Посту. «Але ти п'єш людську кров», відповів «юродивий». Ця докора спонукала Івана Грозного залишити місто.

Василій також посварив Івана за те, що він замишлявся про будову палацу в часі Літургії. Та замість того, щоб бути ним роздратованим Цар вшанував Василя, як один з його труноносців, коли Святий упокоївся 2/15 серпня 1552 р. (деякі джерела кажуть 1557). Похоронили Василя на кладбищі Троїцької Церкви, яка стала центральною поміж численними Святинями, які остаточно стали відомими, як Собор Василя Блаженного.

Картина худорлявого, майже нагого «вуличника», який здобув таку пошану та признання, що один з найславніших Православних Храмів став носити його ім'я, нагадує нам Господні слова про те, що «будуть останні першими, а перші останніми!» (Матвія 20:16). Пригадуючи Святого Василя Христа Ради Юродивого, може будемо ми більш уважними до вбогих та притоптаних, яких зустрічаємо в нашому щоденному житті. Можливо знайдемо, що ласку, яку до них ми виявляємо – хоч би своїм ставленням, якщо не відгуком на їхнє прохання дати їм трохи монети – приймає Сам Христос, Який ототожнює Себе з нами, головню тоді, коли й ми найбільш потребує та притоптані.

blood”, replied the “fool”. This chastisement prompted Ivan the Terrible to retreat from the city.

Basil also rebuked Ivan for thinking about building a palace during Liturgy. Instead of being annoyed with him, the Tsar honoured Basil as one of his pall-bearers when the Saint reposed on August 2/15 in 1552 (some sources say 1557). Basil was buried in the cemetery of the Trinity Church, which became the centre of the numerous sanctuaries which eventually became known as the Cathedral of Basil the Blessed.

The image of a gaunt, nearly naked “street-person” receiving such respect and acclaim that one of the most renowned Orthodox Temples comes to be known by his name reminds us of the Lord’s words that “the last will be first, and the first will be last” (Matthew 20:16). As we remember St. Basil the Fool-for-Christ, whose face would sometimes “shine like the sun”, perhaps we may be more attentive to the poor and downtrodden that we encounter in our day-to-day lives. We may even find that the kindness we show them – at least by our attitude, if not by our response to their request for some change – may be accepted by Christ Himself, Who identifies Himself with us, most especially when we are most needy and downtrodden.